

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина III

Одеса
2018

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 196 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Антоненко К. Е. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Барон Г. І. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Калантарчук Т. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Качкалова Л. Ю. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Лузанова К. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мілева Т. Д. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мітішова І. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Москаленко К. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотовіліна Г. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Негруль Д. А. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пархоменко Л. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Поповська А. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Саблістюк О. О. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тутов В. О. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Чорний Є. В. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шишацька В. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шувера О. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Варналій А.О., Самотоєнкова О.В. Аналіз середньої заробітної плати в Україні за видами економічної діяльності.....	7
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз середньої освіти в Україні.....	14
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників навколишнього середовища.....	21
Бурлаєва В.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності населення України.....	28
Бойчева О.П., Вітковська К.В. Статистичне дослідження рівня життя населення.....	33
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз забору води з природних водних об'єктів в Україні та Одеській області.....	41
Шувера О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз народжувальності в Україні	45
Поповська А.О., Тарасова К.І. Статистика сортування, переробки та вторинного використання відходів в Україні	53
Бойчева О.П., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан фондового ринку України	58
Стародубцева Т.В., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку зерна в Україні	64
Варналій А.А., Самотоєнкова Е.В. Развитие рынка информационных услуг в Украине	69
Манєва К.П., Самотоєнкова О.В. Динаміка та структура споживчих товарів в Україні	77
Унтілов В.В., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан ринку енергоресурсів в Україні	86
Калантарчук Т.І., Самотоєнкова О.В. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні	92
Любович А.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз первинного ринку нерухомості в Україні	97
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні	104

Тутов В.О., Ольвінська Ю.О. Проблеми та перспективи функціонування ринку дорогоцінних каменів	109
Качкалова Л.Ю., Саблюк О.А., Ольвінська Ю.О. Тенева економіка України	115
Унтілов В.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня доходів населення України	121
Бойчева О.П., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан житлового фонду України	128
Барон Г.І., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан державного регулювання конкуренції та монополізації ринку в Україні	133
Шишацька В.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз демографічної ситуації в Україні	137
Мілева Т.Д., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії	142
Пархоменко Л.В., Москаленко Е.С., Ольвінська Ю.О. Статистический анализ ресурсов и расходов домохозяйств	147
Лузанова К.А., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку послуг України	152
Чорний Є.В., Ольвінська Ю.О. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку	158
Мітішова І.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України	164
Мотовіліна Г.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку праці в Україні	172
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні	179
Антоненко К.Э., Ольвінська Ю.О. Анализ проблем налоговой системы Украин	185
Вітковська А.А., Ольвінська Ю.О. Використання статистичних методів у маркетингових дослідженнях	191

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ

Калантарчук Т. І.¹, Самотоєнкова О. В.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Калантарчук Т. І., Самотоєнкова О. В. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні. Охарактеризовано структуру ринку інновацій, встановлено головні особливості ринку інноваційних технологій, виявлено особливості інноваційного розвитку економіки України, розглянуто проблеми інноваційного розвитку.

Ключові слова: інноваційне підприємництво, ринок інновацій, ринок інноваційних технологій, ринок інноваційного інвестування, інвестиційно-інноваційний процес, заміщення і накопичення інвестицій і інновацій.

Калантарчук Т. И., Самотоенкова Е. В. Особенности развития рынка инноваций в Украине. Охарактеризована структура рынка инноваций, определены главные особенности рынка инновационных технологий, выявлены особенности инновационного развития экономики Украины, рассмотрены проблемы инновационного развития.

Ключевые слова: инновационное предпринимательство, рынок инноваций, рынок инновационных технологий, рынок инновационного инвестирования, инвестиционно-инновационной процесс, замещения и накопления инвестиций и инноваций.

Kalantarchuk T. I., Samotoenkova E. V. Development of the innovation market in Ukraine. The structure of the innovation market is characterized, the main features of the market of innovative technologies are determined, features of innovative development of the Ukrainian economy are identified, innovational development problems are considered.

Keywords: innovative enterprise, market of innovations, market of innovative technologies, market of innovative investments, investment-innovation process, replacement and accumulation of investments and innovations.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Калантарчук, Т. І. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні [Текст] / Т. І. Калантарчук, О. В. Самотоєнкова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 92 – 96.

Оскільки ринок інноваційних технологій – це економіко-організаційна форма (механізм) комерційного обміну різноманітними

результатами інноваційної діяльності, що набувають товарної форми, його основними об'єктами є інноваційний науково-технічний товар як результат інтелектуальної діяльності учасників різних стадій інноваційного процесу та інноваційна продукція (послуги).

Складовою ринку інновацій є також ринок матеріальних носіїв інноваційних технологій (уречевлених технологій): технологічних ліній, обладнання, технічної документації, інноваційної продукції, які є втіленням інноваційних ідей та інноваційних продуктів-новацій. Ринок уречевлених технологій можливо структурувати відповідно до форми їх матеріального носія – ринки технічної документації, комплектуючої продукції, дослідних установок, технологічних ліній, обладнання, підприємств. Ринок інноваційної продукції також є структурованим залежно від виду інноваційної продукції (послуги), що пропонується покупцям; від її кінцевого використання – ринки інноваційної продукції виробничого і споживчого призначення [1, с. 4].

Важливими структурними елементами ринку інноваційних технологій є також ринки наукової і науково-технічної інформації інноваційного характеру і наукомістких послуг суб'єктам інноваційної діяльності: консалтингових, науково-технічних, освітніх тощо. Ринок наукової і науково-технічної інформації інноваційного характеру виконує функцію комерційного обміну інформації про інновації та інфраструктурні функції формування попиту на науково-технічний товар і інноваційну продукцію, їх просування тощо. Ринок наукомістких послуг, з одного боку, забезпечує комерційний обмін інноваційних консалтингових, науково-технічних, освітніх послуг. У цьому випадку об'єктом є його характеристика у якості особливого сегменту ринку об'єктів інтелектуальної власності. З іншого боку, зазначені ринки, як і ринки наукової і науково-технічної інформації, виконують стосовно ринку інноваційних технологій інфраструктурну функцію. Ринку інноваційних технологій притаманні загальні для товарних і ресурсних ринків характеристики та особливості, які відображають специфіку науково-технічного товару, інноваційної продукції, комерційного обміну інновацій. Серед його специфічних характеристик важливо виділити наступні.

1. Ринок інноваційних технологій – це ринок замовлень. «Головний принцип ринку інновацій: виробник виходить на ринок не з готовою продукцією, а зі своєю здатністю якісно виконати замовлення споживача. Тобто ринок інновацій розвивається як ринок замовлень, що суттєво змінює саму систему відносин між продавцями і покупцями та приводить її в систему інноваційних комунікацій, які знижують ризики і дозволяють створювати специфічні товари з тривалим циклом виробництва під гарантії замовника (інвестора)» [2, с. 273]. Замовна форма виробництва і передавання науково-технічного товару, по-перше, суттєво знижує рівень невизначеності на ринку інноваційних технологій. По-друге, обумовлює підвищення ролі договірно-правового регулювання комерційного

технологічного обміну, необхідність контрактного узгодження інтересів суб'єктів ринку інноваційних технологій.

2. Ринку інноваційних технологій притаманне постійне оновлення об'єктів трансакцій. Більш того, ці об'єкти є ринкоутворюючими, оскільки їх зміст складають інтелектуальні продукти-новації. При цьому, якщо ініціатором створення інноваційної науково-технічної продукції виступає її творець, то формування нового сегменту ринку інноваційної технології є функцією пропозиції (розробника-продавця), якщо замовник, то ринкоутворююча функція належить попиту (замовнику, покупцю). Таким чином, по-перше, попит і пропозиція на ринку інноваційних технологій є ринкоутворюючими чинниками; по-друге, цей ринок не має жорсткої об'єктної структури, навпаки, вона постійно змінюється, що є наслідком і показником рівня інноваційного розвитку економіки, ступеня інноваційної активності господарюючих суб'єктів.

3. Ринок інноваційних технологій інтегрує всі види і сфери інноваційної діяльності. Це пояснюється тим, що інноваційне знання, яке є змістом усіх об'єктів ринку інноваційних технологій, може набувати різних форм: інноваційна ідея, яка є змістом наукового твору як об'єкту авторського права; винахід, корисна модель, промисловий зразок, ноу-хау, різні види уречевленої технології, включно із інноваційною продукцією (послугою). Тобто новим (ринкоутворюючим) об'єктом ринку інноваційних технологій можуть бути різні форми інтелектуального продукту-новації. Це дає підстави для висновку про таку характеристику ринку як заміщення і накопичення інновацій. На мою думку, на ринку інноваційних технологій, з одного боку, об'єктами попиту і пропозиції є різні форми втілення певного інноваційного продукту. Тобто інновація накопичується завдяки множинності форм її втілення як різноманітних об'єктів ринку інноваційних технологій, що мають єдине змістовне ядро. При цьому значно розширюються можливості вибору інновації, приміром, є можливість придбати (продати) винахід (патент) або ноу-хау на його використання, або його втілення у якомусь обладнанні, або інноваційну продукцію, що вироблено на його базі. З іншого боку, на ринку інноваційних технологій здійснюється заміщення інновацій, тобто одна її форма замінюється на іншу. Тому, ринок інноваційних технологій як механізм накопичення і заміщення інновацій є інтегратором інноваційної діяльності.

Інноваційний процес є інвестиційно-інноваційним, у якому задіяні усі складові ринку інновацій. Інтеграційна функція ринку інновацій полягає у сполученні інноваційного інвестування і комерційного обміну інновацій у єдиний інвестиційно-інноваційний процес, що забезпечує взаємопов'язане заміщення і накопичення інвестицій і інновацій на національному і міжнародному рівнях. Тому, одним з найважливіших завдань державної інноваційної політики треба визнати сприяння формуванню і розвитку ринку інновацій.

Головним фактором інноваційного розвитку економіки держави є інноваційний розвиток підприємств. Особливо актуальним це є в сучасних умовах. Лише завдяки інноваційному типу розвитку може бути досягнуто економічне зростання України в найближчій та стратегічній перспективі. В умовах сьогодення, коли на ринку посилюється конкуренція, підприємства повинні мати досить міцні і стійкі конкурентні переваги. Інноваційний розвиток в сучасних умовах функціонування є одним з найбільш перспективних напрямів розвитку кожного підприємства незалежно від виду діяльності. Для забезпечення інноваційного розвитку підприємств виникає об'єктивна необхідність виділити та оцінити чинники даного розвитку.

На інноваційний розвиток впливають багато факторів, серед них потрібно виділити такі, що сприяють та такі, що перешкоджають впровадженню інновацій. Окрім того потрібно враховувати, що ці чинники можуть бути зовнішнього або внутрішнього впливу.

Здійснюючи інноваційний розвиток підприємства, необхідно визначити, які чинники здатні загальмувати або прискорювати інноваційний процес. Всі ці чинники обов'язково потрібно враховувати підприємству для визначення оптимального способу та інструментів здійснення інноваційного розвитку. Суттєвий вплив на інноваційний розвиток здійснюють такі чинники: політична ситуація в країні, рівень економічного зростання країни, наявність зовнішніх джерел фінансування, національна та міжнародна законодавча база, податкова політика, науково-технічний прогрес в країні, екологічна ситуація в країні та міжнародні програми з екологічної безпеки тощо [3, с. 87].

Не можна ігнорувати також і чинники, які здійснюють вплив на інноваційний розвиток в межах підприємства. Серед внутрішніх факторів основний вплив на інноваційний розвиток підприємств мають економічні фактори, що характеризують потенціал підприємств до інноваційного розвитку. До них належать: цілі організації, що спрямовані на реалізацію стратегічних заходів; інноваційний потенціал підприємства; наявність фахівців з економічної безпеки та відповідних функціональних підрозділів

Внутрішні чинники слід поділяти на чотири самостійні групи:

1) організаційні-управлінські – стан менеджменту; здатність до інновацій, змін, перебудови; внутрішня структура управління;

2) технологічні – орієнтація на розвиток сучасних технологій і потреб ринку в нових продуктах;

3) економічні – достатність капіталу, якість активів і пасивів, прибутковість і ліквідність;

4) соціально-психологічні – ставлення, очікування та реакція співробітників на введення в організації інновацій [4, с. 126].

Вплив на інноваційний розвиток України здійснюють значною мірою економічні фактори, зокрема непідготовленість матеріально-технічної бази для впровадження новітніх технологій. Окрім того нестабільність

економічної та політичної ситуації в Україні призводить до визначення її економіки як непривабливої для інвестицій. Чинниками, що сприяють інноваційному розвитку підприємств України є підтримка державою інноваційного розвитку, наявність кваліфікованих кадрів, наукових співробітників, необхідних для здійснення інноваційного розвитку, готовність споживачів та їх довіра до впровадження новітніх та тих, що вже використовуються в Євросоюзі та США.

Отже, інноваційний розвиток підприємства є одним з пріоритетних шляхів досягнення підприємства поставлених цілей в умовах конкурентного середовища, для успішного його здійснення необхідно прогнозувати та оцінювати вплив тієї чи іншої групи чинників на цей процес.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гетьман, В. П. Ринки інноваційних продуктів та моделювання його системного правового забезпечення [Текст] / В. П. Гетьман // Актуальні проблеми модернізації інноваційного законодавства України: матеріали науково-практ конф., м. Харків, 28 жовт. 2010 р. – Х.: НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2010. – С. 3-5.
2. Федулова, Л. І. Економіка знань [Текст] : підручник / Л. І. Федулова. – К.: НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України, 2009. – 600 с.
3. Горн А.П. Как организовать успешное малое инновационное предприятие: (методические рекомендации, учебные материалы, нормативные акты) / А.П. Горн, Т.В. Лузина. – Тюмень, 2011. – 205 с.
4. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: монографія / С.М. Ілляшенко, О.А. Біловодська. – Суми: Університетська книга, 2010. – 281 с.
5. Підгорний А. З. Статистика ринків: навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. В. Самошенко. - Одеса: АТЛАНТ, 2015. – 408 с.
6. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону: Монографія // За заг. ред. канд. економ. наук, професора А. З. Підгорного – Одеса : ФОРМ Гуляєва В.М., 2016. – 218с.
7. Корольова, Т. С. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: монографія / [А. З. Підгорний, К. В. Вітковська, О. Г. Милашко, Т. В. Погорелова, Т. С. Корольова та ін.]. – Одеса : АТЛАНТ, 2012. – 303 с

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**